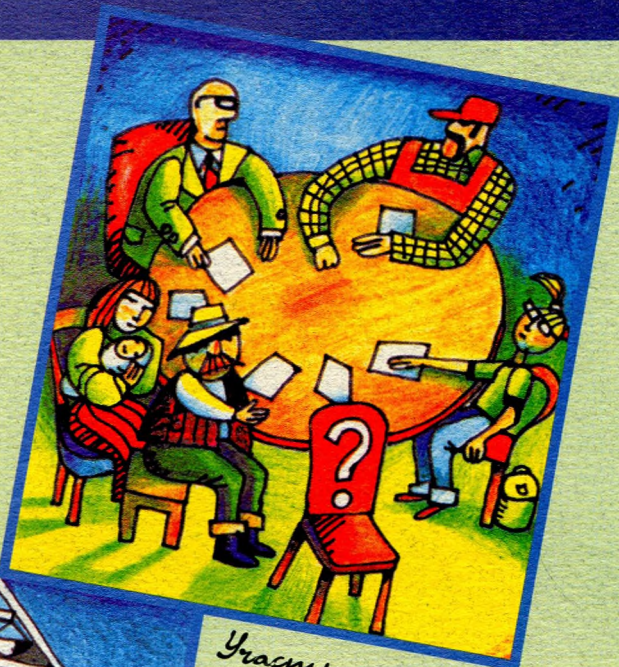


502.17
B43



Учасць грамадскасці



Доступ да правасуддзя



Доступ да інфармацыі

Виконання положень Орхуської конвенції

Розробка та проведення навчань державних службовців

Посібник для тренера



Виконання положень Орхуської конвенції

Розробка та проведення навчання державних службовців

Посібник для тренера

Київ, Україна
вересень 2004



EuropeAid 02-0114



Видано в рамках проекту Європейського Союзу «Екологічна інформація, освіта й поінформованість громадськості. Вірменія, Азербайджан, Беларусь, Грузія, Молдова й Україна» (EuropeAid 02-0114).

Проект здійснюється компанією «Роял Хасконінг» і Регіональним екологічним центром для країн Центральної та Східної Європи (РЕЦ).

© 2004 European Commission

Публікація є об'єктом авторського права Європейської Комісії. Передруковувати та розповсюджувати матеріали дозволяється лише з некомерційною метою та за умови обов'язкового згадування оригіналу.

Відповідальність за зміст публікації несуть компанія «Роял Хасконінг» і РЕЦ. Публікація може не відображувати поглядів Європейського Союзу.

Автор: Олена Велігош (*регіональний експерт з навчання*).

Автори-укладачі: Олена Велігош,
Олена Пометун (*доктор педагогічних наук, професор, Інститут педагогіки АПН України*).

Наукова редакція: Олена Пометун.

У створенні інтерактивних модулів з Орхуської конвенції брали участь:

Тренери національних команд:

Ірина Бєлая (*Беларусь*), Карине Данилян (*Вірменія*), Нана Немсадзе (*Грузія*), Тамара Малькова (*Україна*),
Енвер Сафар Заде (*Азербайджан*), Олена Бівол (*Молдова*).

Міжнародні експерти з Орхуської конвенції проекту від Регіонального екологічного центру для країн Центральної та Східної Європи:

Магда Тот-Надь (*керівник Програми участі громадськості*), Маріанна Большакова, Кайді Тінгас,
Родіка Йорданов (*керівники проектів Програми участі громадськості*),
Павел Антонов (*редактор Green Horizon*).

Національні експерти:

Самір Ісаєв (*Азербайджан*), Бардук Габрилян (*Вірменія*); Ірина Сухій, Катерина Гончарова,
Наталія Мінченко (*Беларусь*); Арчіл Адамія, Тамар Гобеджишвілі, Тамар Пеікрішвілі, Ніно Кітуашвілі, Ека Бадлідзе,
Георгій Гакхеладзе, Русудан Сімонідзе, Манана Куртубадзе (*Грузія*); Олена Турос, Мирослава Ганюшкіна,
Олена Симонова, Ігор Малахов (*Україна*).

Рецензенти від «Роял Хасконінг»:

Маргріт Хартман (*керівник проектів*), Вероніка Ванн (*керівник/лідер проекту*), Франка Спронг-Вінредер (*експерт проекту з питань навчання*), Тетяна Гайдаренко (*лідер регіональної команди*).

Відповідальний за публікацію української версії:

Тамара Малькова (*експерт з навчання національної команди*).

, *

ISBN 966-8026-44-6

Дизайн обкладинки:

Міхал Анемпадістов (*Беларусь*):

Дизайн макету та верстка:

Ірина Лобко-Войцеховскі (*Беларусь*),
Олена Велігош (*Україна*),
Андрій Огонченко (*Україна*)

Переклад на українську мову
та редагування української версії:

Ольга Михайлюк, «Зелене досьє», Україна

Надруковано в Україні СП «Інтертехнодрук» на папері зі вторсировини

Передмова.....	6
ЧАСТИНА 1. ЯК РОЗРОБИТИ Й ПРОВЕСТИ ТРЕНІНГ	9
РОЗДІЛ 1. Що необхідно знати про інтерактивний тренінг.	10
1.1 Чому інтерактивний тренінг?.....	10
1.2 Що таке інтерактивний тренінг?.....	10
1.3 Хто такі тренери, чи можете ви стати тренером?.....	13
РОЗДІЛ 2. Як підготувати тренінг.....	14
2.1. Узнайте свою аудиторію.....	14
2.2. Встановіть цілі та завдання тренінгу.....	18
2.3. Розробіть програму тренінгу.....	20
2.4. Оберіть послідовність дій.....	21
2.5. Складіть регламент роботи.....	22
2.6. Оберіть відповідні методи.....	24
інтерактивна міні-лекція.....	26
робота в малих групах.....	27
дискусія.....	30
аналіз ситуативних моделей.....	36
ділові ігри.....	37
2.7. Підготуйте навчальні матеріали.....	40
2.8. Подбайте про організаційні питання.....	40
РОЗДІЛ 3. Як провести ефективний тренінг	42
3.1. Що необхідно знати про групову динаміку?.....	42
3.2. Як створити доброзичливу атмосферу й налагодити зв'язок з учасниками на початку тренінгу?.....	44
3.3. Як підтримати інтерес учасників та підвищити рівень засвоєння знань у процесі тренінгу?.....	46
3.4. Як вийти зі складної ситуації?.....	48
3.5. Як працювати зі "складними" учасниками?.....	50
3.6. Як працювати з аудіо-візуальними матеріалами?.....	55
РОЗДІЛ 4. Оцінка тренінгу.....	56

Частина 2. Модельні програми тренінгу.....	59
Модельні програми.....	60
Тренінг з теми “Доступ до екологічної інформації”	60
Тренінг з теми “Участь громадськості в прийнятті рішень”	62
Як адаптувати тренінг для представників місцевих органів влади?.....	64
Вступ	67
Вступна частина (сесія 1).....	67
Загальна інформація про Орхуську конвенцію (сесія 2).....	70
Тема I. Доступ до інформації.....	80
Загальні принципи доступу до інформації (сесія 3).....	80
Пасивне розповсюдження інформації, чи як відповідати на запити громадськості (сесія 4)	89
Активне розповсюдження інформації (сесія 5)	101
Відкриття служби зі збору й надання екологічної інформації: аналіз проблем і пошук шляхів їх вирішення (сесія 6).....	113
Тема II. Участь громадськості в прийнятті екологічно важливих рішень.....	116
Основні принципи участі громадськості (сесія 7)	116
Методи участі громадськості (сесія 8).....	126
Інформаційні методи, що забезпечують ефективну участь громадськості (сесія 9)	138
План участі громадськості в процесі прийняття рішень (сесія 10).....	149
Ділова гра “Створення стратегічного плану соціально-економічного розвитку міста N” (сесія 11).....	158
Робота з засобами масової інформації (ЗМІ) з метою імплементації Орхуської конвенції (сесія 12).....	164
Тема III. Доступ до правосуддя (сесія 13).....	171
Заклучна частина (сесія 14).....	179
ДОДАТКИ.....	183
1. Вправи на знайомство.....	184
2. Вправи на визначення очікувань учасників.....	185
3. Приклад анкети аналізу потреб цільових груп.....	186
4. Вправи на підняття тону в групі.....	187
5. Встановлення правил.....	188
6. Роздатковий матеріал до вправи „Герб”.....	189
7. Деякі способи отримання зворотнього зв'язку.....	190
8. Підсумкова анкета тренінгу.....	191
9. Ділова гра “Участь громадськості в прийнятті рішення про будівництво”.....	193
10. Ділова гра “Участь громадськості під час вибору місць розташування полігону захоронення відходів”.....	195
11. Список експертів, які брали участь у проекті.....	203
Список літератури.....	204